

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
(Жильцов О.Б.)

« 02 » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальне підприємництво»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

для студентів

спеціальності 231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня другого (магістерського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 231.00.01.Соціальна робота
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації соціальне адміністрування
(назва спеціалізації)
(за наявності)

Київ - 2020

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2623/20
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 02 » 2020

Розробники:

А. О. Попова, старший викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.

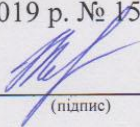
Викладач:

А. О. Попова, старший викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від 26 листопада 2019 р. № 15

Завідувач кафедри

(підпис)

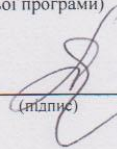
Лях Т.Л.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота)

(назва освітньої програми)

26.11.2019 р.

Керівник освітньої програми

(підпис)

Веретенко Т. Г.

Робочу програму перевірено

03.02.2020 р.

Заступник директора

(підпис)

Павлюк Р.О.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Соціальне підприємництво»</i>		
Курс	5	-
Семестр	10	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	32	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	80	-
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни **«Соціальне підприємництво»** є: ознайомлення студентів із сутністю соціального підприємництва; з системою соціального підприємництва та його зв'язок із соціальною роботою, характеристиками її структурних елементів і змісту основних управлінських функцій; з кваліметричними підходом до оцінювання результатів соціальної роботи та управління.

Основними завданнями вивчення дисципліни **«Соціальне підприємництво»** є:

- сприяти формуванню у студентів здатності ініціювати, планувати й управляти змінами для вдосконалення існуючих соціальних структур;
- формування здатності до захисту, допомоги, підтримки прав та інтересів різних соціальних груп населення та представництво їх інтересів у державних і громадських установах;
- розвиток вміння організовувати економічну діяльність соціальних установ і здійснювати їхній фінансовий аналіз.

3. Результати навчання за дисципліною

Після вивчення курсу студенти будуть:

- вміти оптимально використовувати знання в галузі соціальної політики, актуальних соціальних проблем та підходів у організації надання допомоги отримувачам послуг;
- вміти аналізувати характер і зміст законодавчих актів та інших нормативних документів, які регулюють правові відносини в різних соціальних сферах;
- вміти здійснювати менеджмент у соціальній сфері;
- вміти здійснювати соціальну експертизу, готувати рекомендації для

прийняття управлінських рішень та соціального проектування;

- вміти знаходити організаційно-управлінські рішення в нестандартних ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Р
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 «Соціальне підприємництво як сучасний напрямок соціальної відповідальності»							
Тема 1. Генеза соціального підприємництва	14	2	2	-	-	-	10
Тема 2. Підходи до класифікації соціального підприємництва	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	2	2	-	-	20
Змістовий модуль 2 «Характеристики соціального підприємництва»							
Тема 1. Значення інновацій у соціальному підприємстві	14	2	2	-	-	-	10
Тема 2. Перспективи розвитку соціального підприємництва	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	2	2	-	-	20
Змістовий модуль 3 «Бізнес-планування в соціальному підприємстві»							
Тема 1. Опис підприємництва	14	2	2	-	-	-	10
Тема 2. Стратегія маркетингу	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	2	2	-	-	20
Змістовий модуль 4 «Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності»							

Тема 1. Оцінка економічного результату діяльності	14	2	2	-	-	-	10
Тема 2. Соціальні результати діяльності підприємства	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	2	2	-	-	20
Підготовка та проходження контрольних заходів	8						
Усього	120	16	8	8	-	-	80

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

«Соціальне підприємництво як сучасний напрямок соціальної відповідальності»

Тема 1. Соціальне підприємництво як сучасний напрямок соціальної відповідальності (2 год.)

Виявлення особливостей становлення й ефективної реалізації організаційно-економічних механізмів соціальної відповідальності підприємництва як необхідної складової розвитку національної економіки, особливо в умовах скорочення бюджетного фінансування.

Ключові слова: менеджмент, системний менеджмент, соціальне підприємництво, соціальна відповідальність.

Семінарське заняття 1. Соціальне підприємництво як сучасний напрямок соціальної відповідальності (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2

Тема 2. Підходи до класифікації соціального підприємництва (2 год.)

Відмінності у визначенні соціального підприємництва та соціального підприємства. Поняття організації в менеджменті соціального підприємства. Компоненти організації соціальної сфери. Підходи до аналізу організацій соціальної сфери. Зовнішнє середовище організацій соціальної сфери. (фактори прямого та непрямого впливу на організацію). Шляхи створення соціальних підприємств.

Ключові слова: соціальне підприємство, соціальне підприємництво.

Практичне заняття 1. Підходи до класифікації соціального підприємництва. (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 3, 4

Додаткові: 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

«Характеристики соціального підприємництва»

Тема 1. Значення інновацій у соціальному підприємстві (2 год.)

Соціальних підприємців часто називають інноваторами, оскільки вони намагаються вирішувати «старі» соціальні проблеми «новими» підприємницькими підходами. Це пов'язано, насамперед, з тим, що традиційний бізнес зайняв найбільш цікаві, з точки зору рентабельності, ніші, і особливістю соціальних груп, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Ключові слова: соціальні проекти, соціальне підприємство.

Семінарське заняття 2. Значення інновацій у соціальному підприємстві (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2

Тема 2. Перспективи розвитку соціального підприємства (2 год.).

Наразі в Україні формується «нова хвиля соціальних підприємств», діяльність яких налічує від 1 до 10 років. На думку експертів, їх поява спричинена не лише складними соціально-політичними та економічними обставинами в країні, але й обумовлена ініціативами лідерів думок, які бажають впроваджувати комерційну діяльність соціального характеру. Цілком можливо, що поява таких лідерів — це продукт зросту самосвідомості суспільства, що могло бути спричинено суспільно-політичними подіями в Україні за останні 10 років.

Ключові слова: управлінські рішення, організація рішень, функція менеджменту.

Практичне заняття 2. Перспективи розвитку соціального підприємства (2 год.).

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 3

Додаткові: 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

«Бізнес-планування в соціальному підприємстві»

Тема 1. Опис підприємництва (2 год.)

Важливим при створенні і розвитку соціальних підприємств є розуміння бізнес-моделей і їхнього потенціалу з точки зору проектування соціальних підприємств, оскільки це може допомогти уникнути помилок як під час планування, так і при здійсненні діяльності, а, отже, і збільшити ймовірність того, що більше соціальних підприємств стануть життєздатними і стійкими у фінансовому плані і з точки зору їх соціального впливу.

Ключові слова: соціальні проекти, соціальне підприємництво.

Семінарське заняття 2. Опис підприємництва (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2

Тема 2. Стратегія маркетингу (2 год.)

Для соціальних підприємств характерний широкий спектр організаційно-правових форм господарювання та соціально значущих цілей і завдань, заради яких і створюються такі підприємства.

Ключові слова: управлінські рішення, організація рішень, функція менеджменту.

Практичне заняття 2. Стратегія маркетингу (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 3

Додаткові: 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

«Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності»

Тема 1. Оцінка економічного результату діяльності (2 год.)

Соціальне підприємництво, як і будь-який вид бізнесу, функціонує в певних економічних та регуляторних умовах. На нього впливають зовнішні та внутрішні фактори, які варто враховувати для того, щоб підприємство працювало ефективно.

Ключові слова: менеджмент, системний менеджмент, соціальне підприємництво, соціальна відповідальність.

Семінарське заняття 1. Оцінка економічного результату діяльності (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3

Додаткові: 1, 2

Тема 2. Соціальні результати діяльності підприємства (2 год.)

Аналіз практики соціального підприємництва виявив, що специфічним фактором, який впливає на соціальне підприємництво (сприяє або перешкоджає його розвитку), є вибір суб'єктом такої діяльності його організаційно-правової форми. Від вибраної організаційно-правової форми СП залежать можливості рішення важливих для них проблем.

Ключові слова: соціальне підприємство, соціальне підприємництво.

Практичне заняття 1. Соціальні результати діяльності підприємства.
(2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 3, 4

Додаткові: 1

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	54	-	54	-	54	-	54
Максимальна кількість балів: 216									
216:100=2,16. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:2,16 = загальна кількість балів.									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

«Соціальне підприємництво як сучасний напрямок соціальної відповідальності»

1. Опрацювати п'ять статей (за вибором) щодо соціального підприємництва та підготувати анотації до них.

2. Підготувати тези на тему соціального підприємництва як сучасного напрямку соціальної відповідальності.

Критерії оцінювання:

1. Змістова складова - 4 бали (див. завдання)
2. Оформлення текстового документа - 1 бал (див. Вимоги до оформлення)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

«Характеристики соціального підприємництва»

1. Скласти картотеку прикладів соціального підприємництва в Україні (5 прикладів).

Критерії оцінювання:

1. Змістова складова - 4 бали (див. завдання)
2. Оформлення текстового документа - 1 бал (див. Вимоги до оформлення)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

«Бізнес-планування в соціальному підприємстві»

1. Розробити авторський бізнес-план (тема та статус соціальної організації за вибором).

Критерії оцінювання:

1. Змістова складова - 4 бали (див. завдання)
2. Оформлення текстового документа - 1 бал (див. Вимоги до оформлення)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

«Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності»

1. Розробити авторський проект оцінки впливу соціального підприємства (тема та статус соціальної організації за вибором).

Критерії оцінювання:

1. Змістова складова - 4 бали (див. завдання)
2. Оформлення текстового документа - 1 бал (див. Вимоги до оформлення)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 1, 2

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування в електронному курсі.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

Виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

Не передбачено навчальним планом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка змістового модуля «Соціальне підприємництво»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 8 год., самостійна робота – 80 год.

Модулі	1	2	3	4
Назва модуля	Соціальне підприємництво як сучасний напрямок соціальної відповідальності	Характеристики соціального підприємництва	Бізнес-планування в соціальному підприємстві	Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності
Кількість балів за модуль	54	54	54	54
Теми лекцій	Тема 1. Генеза соціального підприємництва Тема 2. Підходи до класифікації соціального підприємництва	Тема 1. Значення інновацій у соціальному підприємстві Тема 2. Перспективи розвитку соціального підприємництва	Тема 1. Опис підприємництва Тема 2. Стратегія маркетингу	Тема 1. Оцінка економічного результату діяльності Тема 2. Соціальні результати діяльності підприємства
Теми семінарських \практичних занять	Тема 1. Генеза соціального підприємництва Тема 2. Підходи до класифікації соціального підприємництва	Тема 1. Значення інновацій у соціальному підприємстві Тема 2. Перспективи розвитку соціального підприємництва	Тема 1. Опис підприємництва Тема 2. Стратегія маркетингу	Тема 1. Оцінка економічного результату діяльності Тема 2. Соціальні результати діяльності підприємства
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	МКР 1 (25 балів)	МКР 2 (25 балів)	МКР 3 (25 балів)	МКР 4 (25 балів)
Загальна кількість балів – 216 балів				

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери : за ред. І.Д. Зверевої. – Київ, Сімферополь : Універсум, 2012. – 536 с.
2. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.
3. Менеджмент: підручник / В.Г. Федоренко, О.Ф. Іткін, В.І. Анін та ін. ; за наук. ред. В. Г. Федоренка ; М-во освіти і науки України. — К. : Алерта, 2008. — 652 с.
4. Скібіцький О.М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посібник / О.М. Скібіцький, В.В. Матвеев, Л.І. Скібіцька ; М-во освіти і науки України. — К. : Кондор, 2011. — 911 с.
5. Мельник О. В. Соціальне підприємництво: засади та можливості розвитку / О. В. Мельник // Економіка підприємства: теорія і практика [Електронний ресурс] : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф., 13 жовт. 2016 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: Г. О. Швиданенко (відп. за вип.) [та ін.]. – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2016. – С. 46–47.

Додаткова

1. Збірник державних стандартів соціальних послуг з реабілітації / абілітації інвалідів, дітей-інвалідів та осіб з розумовою відсталістю / [Р. Кравченко, Д. Бондар, Т. Сабініна та ін.] – 50 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=79445&cat_id=111129
2. Шендеровський К. С. Моніторинг в соціальній роботі : навч. посіб. / Шендеровський К. С. – К. : Главник, 2006. – 144 с.
3. Якубін О. Л. Соціальні зміни поза державою: інститути та глобальна еволюція / О. Л. Якубін // Теорія соціальних змін: сучасні соціологічні концептуалізації / навчальний посібник, за загальною редакцією П.В. Кутуєва / О. Л. Якубін. – Київ, 2014. – С. 153–175.